

[Aksel Larsen.]

også tilhører arbejderbefolkningen. Og da Niels Mathiasen havde oplyst dette, tilføjede han som konklusion, at hvis alle disse omtrent 1 million vægere ville stemme på socialdemokratiet, ville socialdemokratiet få flertal i folketinget. Det er nøjagtigt lige så rigtigt som det, bondekarlen sagde, da han blev grebet af sin husbond i at sove ude i laden, at han var god til at fange mus, „for når jeg får én til foruden den, jeg lurur på, har jeg to“.

Der er blot det ved det, at der må være en grund til, at arbejderbefolkningen er blevet i stigende grad passiv ved de politiske valg, eller at der er mange arbejdere, der i desperation, fortvivlelse eller mistillid har stemt på det ene eller andet borgerlige parti. Det tror jeg vi bliver nødt til at tænke over i arbejderbevægelsen, og jeg synes, det giver en anvisning på, at man må ændre arbejderbevægelsens politik, ændre socialdemokratiets politik, hvis man på ny skal vinde arbejderne tillid. Og grunden til, at vi har dannet det parti, som jeg i øjeblikket repræsenterer fra denne talerstol, er, at vi vil medvirke til en sådan fornyelse. Vi finder, at den er undervejs. Røret ude i folket og begivenhederne i fagbevægelsen tyder alt sammen derpå, men man må gøre sig klart, at arbejderbevægelsen kommer til at lægge kursen om, sådan at man ikke alene, hvad der i høj grad er blevet forsømt fra socialdemokratiets side hidtil, hvad enten det har været i regeringen eller uden for regeringen, varetager arbejderbefolkningens interesser, hvad dagen og vejen angår, men at man også besinder sig på den socialistiske målsætning, som endnu står at læse i socialdemokratiets partiprogram af 1913, der ganske vist ikke bliver efterlevet, men formelt er gyldig den dag i dag.

Vi har i dag hørt en repræsentant for det, man vel må opfatte som dansk kapitalisme, det ærede medlem hr. Poul Møller, det konservative folkepartis ordfører i denne debat, forkynde, at den vesteuropæiske konjunktur, som også Danmark har nydt godt af, i dag bærer spiren i sig til sin egen undergang. Det var jo fra den side sidst af alle, jeg havde ventet at høre marxistisk teori doceret; men selv om det er det ærede medlem hr. Poul Møller, der har

sagt noget sådant, er jeg ikke i stand til at bestride muligheden af, at han har ret.

Jeg er ikke i stand til at sige, hvordan det vil gå med den nuværende konjunktur i Vesteuropa, og hvor hurtigt den vil blive afløst af sin modsætning, men så meget ved jeg, at hvad kapitalisme i almindelighed angår, befinder den sig i sin nedgangsperiode, i sin forfaldsperiode. Den må blive afløst af socialisme, og det må være arbejderbevægelsens sag, også den politiske arbejderbevægelses sag, at finde sammen om en politik for dagen og vejen, der samtidig sørger for ikke at glemme den socialistiske målsætning.

Hvis dansk arbejderbevægelse forenes om en sådan politik, bliver den absolut førende i dansk politik og behøver ikke at være afhængig af det ene eller det andet borgerlige parti, og det synes jeg at bl. a. socialdemokratiets ledelse skulle tænke over.

Carsten Raft: Jeg havde i tirsdags en liden debat med det ærede medlem hr. Lannung om det radikale partis egentlige stilling til forsvarssagen, særlig set i forhold til de påstande, som redaktør Svend Thorsen har fremsat, og den diskussion, der siden da har været.

Det ærede medlem nøjedes med at henviser til partiets landsmøderesolution. Det var lidt tyndt, og det er mit indtryk, at den pågældende resolution var meget tynd. Jeg har ikke noget imod det, jeg har nemlig set den efter i Ritzaus Bureaus meddelelse og set den fulde ordlyd, og jeg er meget tilfreds; det er en ganske klar stillingtagen. Resolutionen anerkender selvfølgelig parti-gruppens holdning under forsvarsforhandlingen, men ellers er det kun negativt: en anerkendelse af de reduktioner, der er sket, en anerkendelse af, at man har forhindret forbedringer, men ikke et eneste ord om en ændret principiel indstilling.

Det ærede medlem hr. Lannung har selv ønsket den afslutning, og jeg har ikke noget imod den, men hermed må også alle påstande om en stor principændring i det radikale parti, der fra en vis dato blev et forsvarsvenligt parti, et Atlantparti, være bortfaldet og også alle mere eller mindre sentimentale betragtninger fra andre partier om, i hvilken grad det er lykkedes at